

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, SZOMBAT 1923. február 10.

40. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

A nagy színjáték

A lausanne-i Grand Hotel tárgyaló teremmé átalakított olvasó termében Izmed pasa meghajtotta magát s ezzel a mozdulattal bejelentette, hogy nemcsak beszéde, de missziója is véget ért. Amikor másnap hajnalban levitette csomagjait a szállodája halljába, a konstantinápolyi angol csapatok parancsnokának már a kezében volt a parancs, hogy vonuljon vissza a Galipoli félszigetre az előre elkészített stratégiai vonalak védelmére. Ahogyan hajlongtak, beszéltek, hallgattak, jöttek és mentek Lausanne-ban a diplomataik, úgy készülődtek Angorában és Londonban, Kiewben és Coblenzben a csapatok s úgy számították ki az esélyeket a párisi és new-yorki bankárok. Nagy földalatti és tapétás ajtó mögötti készülődések folynak itt vérbe, aranyba, életre, halálra, a jámbor néző nem látott belőle többet, csak amennyit Lausanne képes levelezőlapja mutatott, ez a kékbőlzöldbe öltöztetett ragyogás a genfi tó vékony párájába burkolva. A naiv nézők, a balgatag hívők csak a kacsalábon forgó szinpadot látják s szent elámulásukban nem is gondolnak arra, milyen hatalmas gépezetek forgatják ezt a baba-színházat, milyen armádmunkást foglalkoztat s mennyire igaz minden, ami ezen a szinpadon történik. Itt halálhörgésekből keverik ki a fürgeteges szelet, alvadt vérből kenik föl a gyászdrapériát s leégett házak, felperzselt otthonok lángjaiból szűrnek a görögtüzet. De a plasztikon világít, a briliánsok ragyognak, kiesztergályozott mozdulatok s kimunkált szavak pókhálójába rejtegetik el gondolataik és szándékaik dugárúját. S a nagyvezérkarok szeizmográfja Schermannn érzékenységgel reagált minden neszre. Ha a török követ egy árnyalattal föl emelte hangját, valahol Kanadában népesebb lett egy kaszárnya. Ha Curzon rövidebb mondatokba pattogta el a muszuli petróleum forrásokhoz támasztott s a keresztények védelmének jelszavába pakkolt igényét, az angorai kormány mellé küldött orosz ügyvivő súlyos szavakat bujtatott el a chiffre számjeleibe. Mintha az egész világnak gazdasági felkészültsége és katonai szervezettsége egy rettenetes zenekar lenne — hol van az a Wagner Rikárd, akinek tomboló fantáziája ilyen instrumentális zenét s ennyi új hangszert el tudott volna képzelni: a francia gőg vadászskürtjét, a német szentes csellóját, az amerikai önzés réztányérjait, az angol üzletesség béke szólam fuvolázását — és Lausanne lett volna a dirigens.

Most szétszaladtak a lausannei bajkeverők s a szmirnai öböl bejáratát aknamezőkkel zárják el s a Boszporus felől — oh Claude Farrer! — a Boszporus felől fegyverek lármájának zaját hozza el a sós szél. Ki fogja, ki tudja megfizetni azt az árat, amit a hamruni petróleumvidékek követelnek még meg. A petróleum-konferenciák végigöntik csatakos, habzó iszapjukat Európa fölszaggatott, éhséggel, vérrel meggyalázott ölü földjén. Genuában az orosz petróleum mezők birtokáért birkóztak, most Moszulért s a hamruni petróleum kincsekért folyik a *petróleurök* harca. Anglia ezzel a petróleummal akar fizetni Amerikának, ezért foglalkoztatja Németországban a francia csapatokat, Franciaország ugyanis megkapja a Lloyd George-Millerand szerződés alapján a moszuli petróleum egy negyedét. A török petróleumnak s a német szénnek kell föl támasztani a francia kistökékeknek Oroszországban elvezett vagyonát — ezért lángolt föl a há-

boru újra a Rajna mellett s a Boszporuson ezért ugratták szét a lausanne-i frakkosok gyászfeketés-vérvörös színekkel játszó roulette-bankját.

„Örök a bestia“ — jajdult föl megkínzott létomásában a költő s jaj, nem szent Pálnak, hanem Gallo-nak volt igaza. A háboru istene, a pogány Mars most veszi birtokába az utolsó szirtfokokat is, amiket emberi szivekből építettek föl gátul a vizözön útja elé. Ha valami jóságos istennek kedvelték a tüzijátékban s haragjának csóvját ledobná a hamruni petróleumtavakra, rá gigászi robbanás dörögné, felhőket nyaldosó lángcsóvák irnák föl az egek pergamentjére — az áment. Mert azt a határtalan energiát, azt a fantázia mérőnjével is föl mérhetően munkavégzést, ami ezekben a föl nem tárt petróleum kincsekben szunnyad, csak a gyilkolás monstruózus gépeinek hajtására használja föl a koronájával megcsufolt természet ura: az ember. (d.)

Szerémségben, Hercegovinában és Dalmáciában lesz listavezető. A Radics-párt listájára Daruváron egy csehet tesznek meg járási jelöltnek, Rumában egy németet, Starapazován pedig egy szlavakot.

Kormányparti lap a muzulmán miniszterek ellen

Beogradból jelentik: A Tribuna éles támadást intéz a muzulmán miniszterek ellen abból az alkalmából, hogy *Omerovics* kereskedelmi miniszter, bár tudta, hogy csütörtökön koronatanács lesz, szerdán elutazott Boszniába. Rámutat a lap, hogy a muzulmán miniszterek mindig túntetőleg távolmaradnak, ha a délszerbiai állapotokról van szó, ahol törökök élnek.

A demokraták készülődései

Szarajevóból jelentik: A demokratapárt kooperációs tárgyalásai úgy a radikális, mint a földműves párttal megkötöttek és így önállóan vesznek részt a választásokon. A párt Hercegovinában is listát állít fel, melynek listavezetője *Tyukovics* Milán sarajevói gimnáziumi igazgató lesz. Ennek a jelölésnek praktikus jelentősége nincs, csak kísérletnek tekintik a párt erejének megállapítására.

Beogradból jelentik: *Pribicevics* esti lapja, a *Novi List* írja, hogy a virovitici demokrata gyűlésen, amelyen *Ribar* Ivánt listavezetőnek kiáltották ki, határozatot fogadtak el, amelyet *Pribicevics* Szvetozárban is megküldtek. A határozatban megállapítják, hogy *Ribar* ellene van az alkotmány revíziójának. A *Novi List* ebből azt a következtetést vonja le, hogy *Ribar* *Davidovics* táborából *Pribicevics* táborába lépett át. Politikai körökben ezt a megállapítást nagy kétkedéssel fogadják.

Pribicevics tiltakozása a demokrata tisztviselők elbocsájtása miatt

Beogradból jelentik: *Pribicevics* Szvetozár hosszú memorandummal fordult *Pasic* miniszterelnökhöz, amelyben élesen tiltakozik a horvátországi demokrata tisztviselők áthelyezése és elbocsájtása ellen. *Pribicevics* elsősorban a radikális párt zagrebi szervezetét vádolja a demokrata tisztviselők ellen indított hajsza miatt.

Kumanudi kudarca Bitoljban

Beogradból jelentik: A demokratapárt bitolji kerületi konferenciáján abszolút többséggel *Csicsevics* Dimitrijét választották meg listavezetőnek. *Kumanudi* volt pénzügyminiszter, aki szintén pályázott erre a jelölésre, alig néhány szavazatot kapott. Miután *Kumanud*it más kerület sem akarja jelölni, ugylátszik, ezuttal mandátum nélkül fog maradni.

Koronatanács Beogradban

Erélyes intézkedések a macedón komitácik ellen
Radics nemzetiségi jelöltjei — Ribar és az alkotmányrevízió
A politika hírei

Beogradból jelentik: Csütörtök délelőtt a királyi palotában a király elnöklésével koronatanács volt, amelyen a beteg *Nasic*s külügyminiszteren kívül a kormány minden Beogradban tartózkodó tagja részt vett. A koronatanács napirendjén a délszerbiai határok biztonságának kérdése szerepelt.

Vajisics Milorad belügyminiszter részletesen beszámolt a Délszerbiában uralkodó közbiztonsági állapotokról és a macedon bandák betöréseiről, melyek az utóbbi időben Bulgária és Albánia területéről átjövve állandó nyugtalan-ságban tartják a lakosságot.

A kérdés alapos megvitatása után a koronatanács elhatározta, hogy

a legerélyesebb eszközöket fogják alkalmazni Délszerbiának a bandáktól való megtisztítására és a határok védelmére.

Tekintettel a külügyminiszter távollétére, az ülésen külpolitikai kérdések nem jöttek szóba.

A rapallói szerződés ratifikálása

Rómából jelentik: A rapallói szerződésnek elutasításáról Beogradban elterjedt hírek korainak bizonyultak. A parlament külügyi bizottsága *Orlando* elnökle alatt folytatta a szerződés megkezdett vitáját. *D dan* fascista képviselő indítványát arról, hogy a vitatárgyalását halasszák el, a bizottság többsége elvetette. Dudan

indítványa mellett csak két szavazat esett: *Dudané* és egy köztársasági képviselőé.

Mint Beogradból jelentik, a római parlament vitájáról érkező újabb hírek megnyugtatólag hatottak a politikai közvéleményre.

Radics terjeszkedése Boszniában

Szarajevóból jelentik: A Radics párt Mosztarban kerületi gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy a párt Hercegovinában is önálló listával fog lépni.

A Radics-párt egyébként Bosznia Hercegovina minden kerületében listájára fel fog venni egy egy muzulmán jelöltet is, hogy a Spaho-párt elégedetlen elemeit magukhoz csalogassák.

Radics élénk aditációja folytan a boszniai klerikálisok és a horvát parasztpárt egyszer már megkötött együttműködésének kérdése újból napirendre került. A klerikálisok azonban a megváltozott helyzetre való tekintettel, minthogy Radics akciója első sorban a parasztpártot gyöngíti, sokkal súlyosabb feltételeket szabnak a koalícióra, mint az első alkalommal.

Mint Zagrebból jelentik, Radics beleegyezését adta ahhoz, hogy Zagreba a blokk egységes listáján *Lorkovics* (zajednicsar) legyen a listavezető, de kikötötte, hogy a listán monarchisták nem foglalhatnak helyet. *Maga Radics* a

Megkezdik az utak javítását

Két utvonaltól új kövezését határozta el a suboticei tanács

A suboticei utak elhanyagolt állapota már sok jogos panaszra adott alkalmat. Eppen legutóbb, úgy a katonai parancsnokság, mint a kereskedők testülete újból sürgette a városi tanácsot, az utburkolatok halaszthatatlan javításának mielőbbi megkezdését kérve. Ugy a város belterületén lévő, mint a városba vezető utak olyan állapotban vannak már, ami egyrészt a stratégiai érdekeket sérti, másrészt pedig a kereskedelemnek van rendkívüli kárára.

A város mindaddig azért volt azonban kénytelen az utjavítások megkezdését elhalasztani, mert ezt a nagy költségeket igénylő munkát a felvenni szándékolt kölcsönből akarták fedezni. Most azonban, hogy ez a kölcsönakció már megihusult, a tanács elhatározta, hogy a mulhatatlanul szükséges utjavításokat még az idei költségvetés terhére megkezdji.

Ennek folytán a pénteken tartott rendkívüli tanácsülés megbizta a főmérnöki hivatalt, hogy készítse el a terveket és a költségvetést két utjavítására. Az egyik a vasúti átjárótól egészen a palicsi szőlők végéig terjedő utvonaltól, amelyet teljesen újra köveznek, a másik pedig a kórház előtti tér s a kórháztól Sándorig vezető ut, melynek kövezését megjavítják.

A tanács egyben elhatározta, hogy a javítandó utakat nem makadással fogják burkolni, hanem az ennél sokkal tartósabb apró kockákkal. Ez nemcsak hogy tartósabb a makadámnál, hanem ennél simább is és nem olyan sikamlós, mint a makadám-burkolat. A költségek ugyan így mintegy 50 százalékkal magasabbak, azonban a cél az,

hogy tartósak legyenek az új utburkolatok

Az utjavításokat még a tavasszal megkezdendék, a szükséges költségeket pedig, amelyek valószínűleg

meg fogják haladni a két millió koronát, még az 1923. évi költségvetésbe felveszik, úgy, hogy ezáltal a városi pótdadó előreláthatólag néhány százalékkal emelkedni fog.

Ujra engedélyezik a műkedvelők előadását

A szinigazgató maga kéri a betiltó határozat megváltoztatását

A suboticei városi tanácsnak a műkedvelő előadásokat betiltó rendelkezése ügyében érdekes fordulat állott be. Arról már hírt adtunk tegnap, hogy a hatóság maga is belátja már a szerdai határozat helytelen és célra nem vezető voltát és ehhez a megfontoláshoz valószínűleg erősen hozzájárult az a tény is, amit a tanács a végzés meghozatalánál nem vett figyelembe, hogy a Suboticeán működő műkedvelő társulatok egy részének kormányengedélyük van az előadások tartására.

A műkedvelő előadásokat betiltó határozat következtében előállt közhangulat nagyon kínosan érintette a színházat is, melynek igazgatója a tanács ilyen irányú döntését kérte. A szinigazgató joggal tart attól, hogy ez a tanácsi határozat a színházzal szemben épp az ellenkező hatást fogja elérni, mint amilyent célzott. Ezért a szinigazgató elhatározta, hogy maga fogja kérni a városi tanácstól a tiltó határozat megváltoztatását.

Ezzel kapcsolatban Dimulovics szinigazgató a »Bácsmegyei Napló« munkatársa előtt a következőket jelentette ki:

— A január 27-iki szinügyi bizottsági ülés elé terjesztett javaslatom téves értelmezésén alapul az egész tanácsi határozat. Az én indítványomban ugyanis, amelyben a műkedvelő előadásoknak a szinidény tartamára való betiltását kértem, nem vonatkozott azokra az egyesületekre, amelyeknek miniszterileg jóváhagyott alapszabályaik

vannak és ezeknek értelmében jogosak a műkedvelő előadások tartására. Eppen ezért még a mai napon beadványt intéztek a városi tanácshoz, amelyben a hozott határozatnak ilyen értelemben való megváltoztatását kérem, mert nem szeretném, ha olyan színben tűnnék fel, mintha bármilyen okból is a magyar műkedvelők ellen fejtenék ki propagandát.

A szinigazgató a nyilatkozatában említett beadványt pénteken csakugyan be is terjesztette már a városi tanácshoz és beadványában ki-magyarozza korábbi javaslatát, amelybe nem foglaltattak benn a kormányengedéllyel bíró műkedvelő társulatok, miért is ezekre kéri a betiltás felfüggesztését.

A városi tanács ennek alapján legközelebb újból kénytelen lesz foglalkozni a műkedvelő előadások ügyével és bizonyosra vehető, hogy a sérelmes betiltó határozatot meg fogja változtatni.

Ennek alapján tehát a két állandó magyar műkedvelő társulat részére újból fogják engedélyezni az előadások rendezését, mivel úgy a Müpártolók Körének, mint a Katolikus Legényegyletnek miniszterileg jóváhagyott alapszabályai vannak, amelyeknek alapján kormányengedélyük van magyar nyelvű színelőadások rendezésére. A két társulat főbevezését is tekintve, most már mindenképpen biztosítottnak látszik, hogy a magyar kulturmozgalmakon esett súlyos sérelmet rövidesen orvosolni fogják.

Letartóztatták a pacséri gyermekrontót

Egy tizenhárom éves leány viszonya a mostoha apjával

Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy Pacséron egy tizenhárom éves leánynak gyermeke született. A kis-leány gyermekének megszületése után azt vallotta, hogy a gyermek apja Plesz Antal 19 éves volt pacséri lakos, aki hét hónappal ezelőtt Magyarországra távozott. Mivel azonban az a gyanu merült fel, hogy a leány vallomása nem felel meg a valóságnak és a suboticei ügyészséghez érkezett feljelentés szerint mostohaapja rontotta meg a fiatal anyát, a pacséri rendőrség a leány anyjának kivánságára tovább folytatta a nyomozást, míg most kiderült, hogy a tizenhárom éves V. Juliska mostohaapjával folytatott viszonyt és a gyermeknek is ő az apja.

A suboticei ügyészséghez érkezett feljelentés alapján megindított rendőri nyomozás megállapította, hogy V. Juliska pacséri leány, aki a múlt héten egy gyermeknek adott életet és aki most 13 éves és 7 hónapos, már 1921. május óta, tehát 12 éves kora óta viszonyt folytatott 38 éves mostohaapjával, Szél István pacséri lakossal. Amikor a szerelemnek, következményeképpen a kislánynak gyermeke született, mostohaapja rábírta, hogy Plesz Antalt vallja a gyermek apjának, mert ez egy fél évvel ezelőtt Magyarországra költözött és így a hatóságok nem vonhatják felelősségre. V. Juliska anyja is azt vallotta, hogy tudott férjének és leányának viszonyáról, de nem mert ellene tenni, mert az ura az egész családot terrorizálta. Az asszony kivánságára megindították a bűnügyi eljárást Szél István ellen, akit csütörtökön a pacséri rendőrség letartóztatott és beszállított a suboticei ügyészség fogházába.

Nikola vágya

Irtá: P. Gergely Boriska

Parádésan uszott végig a júniusi délelőtt aranya a kerten. A füvek még frissen a reggeli harmatfürdőtől, fogadták a nap anyacsókját; és a szellő — mint egy lelkiismeretes bönne, végig bókoltatta őket.

A lombokon keresztül bujdoskáltak a fenyvek és fürgé táncra perdültek a fák alatt.

A végtelenség és a nyugalom terpeszkedett széjjel a kerten.

Az árnyékban, hason fekve, lábait szédobva könyökölt egy könyvre hajolva — amit maga elé fektetett a füre — Nikola.

Nikola, orosz diák volt. Furcsa mesélő hangon magolta a könyvét, miközben szemét föl-föl vetve, tárgyaltanul révültette körül.

Nedves szürke szemei nyugtalanul forogtak a kéklő fehéjökben, mintha örök riadalommal valaki belőlülről mindig tüzet kiabálna nekik.

Oroszos ingéhez, egy elnyúlt katonai nadrágot viselt. Mellette a füvön egy kizsírult, hajdan zölt katonai sipka feküdt.

Minden ruhája nagyon mesélő volt a szegény Nikolának. A bulzingó forró víz és szappan után sirt és nadrágjának minden gyűrődésére volt valami szomorúság írva.

Háborús és forradalmas történetek nagy kátéja volt a ruha. Bakancsának felső részét, még talán valahol a Volga táján csergették, de már rá volt borítva más világtól hullott marhájának kiszáradt bőre, mint egy konzervált nyomorúság.

És Nikola magolt. Nagy, veritékös akarással birkózott az idegen nyelvű könyvvel, amiben csak a számok és ábrák pihentek ismerősen a vad szavak között. Néha elphenne fölfelejtette a szemét az

égre, mintha onnan várna egy csodát, ami a rengeteg betűt, agyába préselné.

A szűk és sötét odujából menekült Nikola délelőttöként ide a könyveivel ebbe a csöndes zugba, hogy magába mentse a tudást a puhakenyverű jövőért.

A nap rendes sötétjára indult már és aranyuszálával elmosta Nikola fölött az árnyéket. Melege birzsergőn csókolta végig a hátát, amitől nagy nyújtózkodással érzett föl benne az élet.

Most gyémántporral hulott teli a kinyitott könyv lapja és elszikrázta a szeme elől a betűk sötétjét. Káprázott.

Odébbhúzódtott új árnyéket keresőn fészkelte magát, miközben fölnevezett. Ah! Megdörzsölte a szemét. Azt hitte, még mindig a káprázat játszik vele. Egy csudaszép nő láttott közelében a füvön ülni. Mint egy szép kép simult bele a zöld háttérbe; kezében könyv volt, olvasott. Nagy mozdulatlanságában a szüzi nyugalom szobra testesült meg.

Nikola magáról megfeledkezve nézte. Nézte és a szájában édes nyálak gyűltek. A szíve egyszerre hangos lett, kitárult és pirosan zugva ömlött körtáncolt benne a vér...

Millió csók tikkadt vágya ülte meg az ajkát és olthatatlan szomjúsággal égette azt cserépesre...

És Nikola nézte. Csak nézte, a míg belezsibbadt a vére és bele-nedvesedett a szeme... Aztán újra könyvére hajolva, még lágyabb, még mesélőbb hangon elkezdett magolni így:

— »Asszonyom... drága, szép... selvmes, bársonyos... Üdvözöllek ahogyan, amiért kinyitál most előttem... Sohasem láttalak még Téged itten... A napsugár csókolt ide bizonyára... napkeletről?... Nap-

nyugatról? Mindegy. Itt vagy. Itt vagy és én, óh nagyon imádlak Téged. Látod, ezt csak csendesen mondom, magamnak mondom... az én nyelvemen mondom, amit Te nem értesz meg... Engedd, hogy imádjalak Téged... Lásd én sohasem mehetnék oda Hozzád, hangosan megmondani Neked mindezt. Ilyen nagy utat, ilyen rongyos cipővel nem lehet megtenni... és közelről megéreznéd a szegénységem szaga és elfordulnál tőlem... Ugye nem mehetek látod pedig de imádlak és óh én olyan kevéssel beérem Tőled...

... Szent csókomat rálehelném kezéd, bársonyára... arcomat ráfektetném drága térdeidre és kezdeddel besátoroznám homlokom... Beszélgetnék így csendesen... Nézném a szemedet ami kék bizonyára, mint a Bajkálji tó vize... megsimogatnám a hajadat kalászerdő... Érezném a melegedet és újra hinném az otthont... A szavad, anyám szava volna, a mosolyod a hugomé, akit... óh... óh...

... hus emlékek... Mély sóhaj szakadt föl benne... Ujra fölnevezett, félőn, mint, ha attól félne, hogy eltűnik előle a látomás.

Forróság zuhogott keresztül rajta majd vacogni kezdett.

Az asszony úgy ült, mint előbb, csak a könyv volt az ölébe ejtve és a szeme nagy nyitott kékséggel Nikolát nézte. Arca bíboros volt és egész lényéről leérezte a fiú, hogy... megértette szavait és figyelt rájuk.

Nagy megrázó hideglelés reszketés törté végig a testét. Karjait előre dobva, fejét leejtve, úgy terült végig a gyepen, mint akit leütöttek. Görcsös zokogásra fakadt. Sirt Nikola és talán most siratta el először igazából az anyját, a hugát,

a szeretetnélküli egyedülvaló nyomorgó életét, az otthont és minden egykori értelmét az életének; mind feltűkrözött ez most a lelke fenekéről, a meleg, lelket sugárzó asszony szemek nézésétől.

Bele írta a föltalan kék egü júniusi délelőttbe minden fájdalmát, ami úgy fojtogatta a szívet, mint véresre a pelyhes csipegő áldozatát.

Egyszerre látgy részvéthangok meleg lehelletét érezte maga fölött. Fölsikoltott benne az öröm, de egész élete szerencsétlenségének fájdalma most úgy szétterült benne, hogy képtelen volt sírásán enyhíteni és elnyult testét megmozdítani.

Fejét puha kezek félősen simogatták végig és türelmes szavak csendesen locsolgatták a fölszakadt égő sebeket.

Lassan megnyihült görcsös vonaglásra és édesre váló végtelen elbágyadással bujt meg a simogatók és meleg hangok alatt.

Hosszu percek multak, amíg föl-emelkedhetett.

Ott ült mellette az asszony és most már hangtalan részvétellel szerette körül szemével a fiút.

És Nikola vágya teljesült.

Mellette volt, az asszony mellett, fejét térdére hajtotta és a puha kezeket homlokára szorította; mesélt az anyjáról, a hugáról, halálról, otthorról, az aranykalásokról, amik az övek voltak, a Rémről, a pusztulásról, futásról, nyomorról és végül a reményeiről, amik — óh — dehogyan is voltak világmegváltó reménységek. Csak egy mérnöki állás volt, valahol egy cukorgyárban.

A júniusi nap rongyosra tépte fölöttük az árnyéket és ott játszadozott az asszony, aranyhaja körül és sugarából ráfonta a jóság és szeretet örök glóriáját...

Azentaimagyar iparosok

nem azonosítják magukat
az ipartestületi határozattal

Sentáról jelentik: A sentai iparosság körében a *Bácsmegyei Napló* tegnapi számában megírt választásra vonatkozó határozatot különféle értelemben kommentálják. Az iparosság többsége, amely az értekezlet állásfoglalását *Branovacs* elnök és *Schwam* Nándor kortesfogásának tartja, azon a véleményen van, hogy a radikális párt támogatásáról szó sem lehet a márciusi választásokon. Ahhoz a határozathoz, amelyet az Ipartestület elnöksége hozott néhány hívével az értekezlettel kapcsolatos megbeszélésen, semmi köze a sentai iparosoknak, amely semmiesetre sem engedi magát *Schwam* Nándor és *Branovacs* klikkje által a radikális szavazók táborába vezetni. Ahogy a sentai iparosság hangulatából ítélni lehet, az a választási akció, amely *Branovacs* vezetésével megindult, egy kis és erőtlén csoport magánakciója csupán, amely nem támaszkodik a sentai iparosság összességére. A határozatnak tehát, amelyet a többség távollétében hoztak, nincs semmi jelentősége, legelőjebb azt mutatja, hogy néhány sentai iparos nagyon szeretné a magyar iparosokat a kormány számára megnyerni.

Biztos azonban, hogy a sentai magyar iparosok többségében mindenkor lesz gerincesség és a magyarság politikai szervezetéhez: a Magyar Párthoz való hűség és kitartás, hogy *Branovacs*ék kísérlését megghusítják és érvényesítik azt a szándékot, amely a magyarság nagy tömegeivel való szolidaris politikai törekvéssel keres kapcsolatot.

Ötven párt

áll szemben a választásokon

A választási mezőny világrekordja

A választási küzdelmek világtörténetében is páratlan lesz az a választási harc, mely március 18-án fog az SHS. királyságban lefolyni. A beogradi Vreme összeállítást közöl a választásban részt vevő politikai pártokból, amely kimutatás nem kevesebb, mint ötven pártosorol fel.

Ez a szám egyébként csak első pillanatra tűnik fel olyan nagyinak és első sorban az ország tagoltságában találja meg a magyarázatát. A három uralkodó szláv törzsön kívül is különböző nemzetiségek lakják az országot, az egyes tartományok történelmi és gazdasági kulturái pedig annyira elütők, hogy egyenlő politikai csoportosulás — a társadalmi osztályok szerint való politikai csoportosulás megvalósulásáig el sem képzelhető.

Ugyanabban a választó kerületben mind az 50 párt természetesen sehol sem fog egymással szembekerülni. Ahol a legnagyobb a politikai tagozódottság — Szlovéniában — ott sem fog több mint 15—16 párt ugyanabban a kerületben fellépni.

A Vreme a következő pártokat számolja össze: 2 radikális párt (*Pasics* és *Protics*), 2 demokrata párt (*Pribicevics* és *Davidovics*), 3 szocialista párt (be számítva a szlovéniai frakciókat), a munkáspárt (kommunisták), 3 földműves párt (*Lázics*, *Avramovics* és *Benin-Divljan*), harcosok pártja, *Dzemijet* (dél-szerbiai törökök pártja) szerb-párt, bérlők pártja, zsellérek pártja, bunyevác-sokak párt, magyar párt, német párt, román párt, kongresszisták (Szlobodna Tribuna csoportja), muzulmán Spahopárt és a muzulmán Maglajlics párt, *Arnautovics* Serif muzulmán pártja; muzulmán extrémisták (a Nasa Pravda köré csoportosulnak), szandzsáki muzulmánok, *Besovics* csoportja Montenegróban, liberálisok, haladópárt, boszniai horvát parasztpárt; horvát néppárt

(klerikálisok), bunyevác gazdapárt, horvát köztársasági parasztpárt (Rádicsék), Frank-párt, horvát zajednica; Szlovéniában: 2 klerikális szárny (jobboldal Korosec és baloldal Goszar); 2 demokrata, „öregék” (Zserjav) és „fiatalok” (Tavcsar-Ravnihar); nemzeti szocialisták. Susztercsics-párt, Kmet-párt, földbirtokos-párt (Sukle Milán). Ezekhez a pártokhoz hozzá lehet még számítani *Dakovics* Marko pártját Montenegróban,

mely nem vesz részt önállóan a választásokon, a Boszniában most szervezkedő muzulmán parasztpártot és a muzulmán nagybirtokosok pártját, az Orjunát és a horvát Hanast, végül a szlovén köztársasági pártot (Novaczan pártja), amely elszakadt a Rádics-párttól.

Megjegyzendő, hogy ebben az összeállításban nincsenek benne az önjelöltek, akiknek száma ezuttal is egész légiót fog kitenni.

Kommunizmussal vádolják az olaszországi jugoszláv kisebbséget

A kommunisták üldözése Itáliában

A beogradi *Novosti* római táviratot közöl az olasz kommunisták elleni intézkedésekről. E szerint az olasz rendőrség a legutóbbi kommunista letartóztatáskor egy messzeágazó kommunista összeesküvésnek jött nyomára, amely egyidejűleg az ország minden részében forradalmat akart előidézni. Az összeesküvők közvetlen összeköttetést tartottak fenn Moszkvával, vezérkaruk Rómában székel. A letartóztatott kommunisták bevallották, hogy az összes nagyobb városokban fizetett embe-

reik voltak, akik az „adott pillanatban megkezdték volna az akciót. A kommunisták az akcióban feltétlenül számítottak az egész munkásság és az északi szláv lakosság támogatására.

Mint látható, előbb-utóbb minden európai államban utoléri a nemzeti kisebbségeket a kommunista összeesküvés vádja. Most a jugoszláv kisebbséget érte el ugyanaz az alaptalan vád, amely miatt a jugoszláviai magyar kisebbségnek olyan sokat kellett szenvednie.

Egyre árad a Duna

Védekeznek a partmenti városok

Budapestről jelentik: A Duna áradásának éjszakára várt kulminációja nem következett be. Az áradás lassan tovább tart, a vizár Budapesten a MFTR. mércéjén háromóránként 1 centiméterrel növekedik. Esztergornál az éj folyamán 656 cm-ről 666 cm-re emelkedett a víz állása. Gönyűnél azonban már megkezdődött az apadás. Hajnali három órakor 704 cm. volt a Duna vízállása. Még körülbelül 25—30 centiméteres áradás várható Budapesten. Az áradás valószínűen ma éjjel éri el a tetőfokát és azután kezdődik az apadás, amely éppen olyan lassu lefolyású lesz, mint amilyen lassu az áradás volt. Az árterületen fe-

nyezetett házakból kilakoltatták a lakókat.

Novisadról és a jugoszláv Duna mentén fekvő egyéb városokból és falvakból is hírek érkeznek a Duna vízállásának állandó emelkedéséről. A hatóságok már előkészületeket tesznek a fenyegetett vidékek megvédésére. *Novisad* környékén a vízállás 5 méterrel lépte túl a normális magasságot, úgy, hogy az áradás veszélye nőttön nő. A legutolsó 24 alatt a víz színe 50 cm-rel emelkedett.

A novisadi révkapitányság véleménye szerint szombaton vagy vasárnap a Duna apadása várható.

A törökök csak az oroszokkal együtt hajlandók aláírni a békét

Szmirnában maradnak az antant-hadihajók

A Reuter-iroda jelenti Konstantinápolyból: Szmirnában ezideig nyugalom van. A törökök még nem kezdtek akciót a hadihajók ellen. A francia konzul engedélyt kért a szmirnai kormányzótól, hogy a francia lakosok a kikötőben horgonyzó hajók egyikére szállhassanak. A kormányzó ezt megengedte. *Nicholson tengernagy utasítást kapott arra, hogy a Curacao nevű cirkálóval Szmirnába induljon.*

Szmirna török parancsnoka megrovíditotta az idegen hadihajóknak Szmirna kikötőjéből való távozásra adott határidőt. Azt követeli, hogy éjjel helyett már naplementekor távozzanak el.

Londoni jelentés szerint az angol és francia kormány megegyezett abban a válaszban, amelyet az angolai kormány a szövetséges hadihajók visszavonására vonatkozó követelésére vonatkozólag adnak. Elhatározták, hogy a törökök követelését visszautasítják és közlik a török hatóságokkal, hogy a hadihajóknak utasításuk van arra, hogy támadás esetén védekezhesse-

Konstantinápolyból jelentik, hogy a szövetségesek valamennyi hadi-

hajója Szmirnában marad. Eddig még semmiféle összetűzés nem történt.

Az egyik Szmirnába érkezett hadihajó ellentengernagy látogatást tett a kemalista katonai főparancsnoknál. Hír szerint az ellentengernagy közölte a törökökkel a hatalmaknak azt a határozatát, hogy nem ismerik el a kemalistáknak azt a rendelkezését, amellyel a békeszerződés aláírásáig korlátozni akarják a török kikötők felkeresését.

A főmegbízottak újabb jegyzéket nyújtottak át az angolai kormány képviselőjének. A jegyzékben követelik a szövetségesek hadihajóinak visszavonásáról kiadott parancs érvényesítését.

Törökország és Oroszország csak közösen hajlandók aláírni a békét

Konstantinápolyból jelentik: *Isméd* pasa azért tagadta meg a békeszerződés aláírását, mert Törökország és Szovjetország között titkos egyezmény áll fenn, amelynek értelmében Törökország nem köthet békét Oroszország nélkül.

Nem jelölt még

a zentai pártszervezet

Bevárják a vezérő-bizottság döntését

Sentáról jelentik: A Magyar Párt sentai szervezete péntek délutánra gyűlést hívott össze, hogy megejtsék a képviselőjelöléseket. A gyűlésre szép számmal gyűltek össze a sentai magyarok, akiknek a párt vezetői bejelentették, hogy a jelölést egyelőre elhalasztják, miután egyrészt a suboticei törvényszék határozata értelmében Sentának a január 6-ig kiigazított névjegyzékben nincs elég magyar szavazója, másrészt pedig be akarják várni a Magyar Párt vezérő-bizottságának állásfoglalását abban a tekintetben, hogy részvesz-e a Magyar Párt a márciusi választásokon, vagy sem.

A jelölés ügyében egyébként tegnap Sentán járt *Stevak* Rezső a *Dé. bácska* szerkesztője, aki megbeszéléseket folytatott a sentai pártszervezet vezetőségével.

Numerus clausus

a magyar mérnöki karban

A magyar nemzetgyűlés pénteki ülése

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés pénteki ülésén a pékmunka és éjjeli munka szabályozásáról szóló törvényjavaslatok vitájának első szónoka *Walkó* Lajos kereskedelemügyi miniszter volt, aki hangsúlyozta, hogy Magyarország azok közé az államok közé tartozik, ahol a munkások lassan haladnak, mert agrárállam. A trianoni szerződés nagy eltolódásokat hozott létre. A mostani helyzetben iparfejlesztésre kell törekedni. Természetesen a munkásság védelmének kiépítésére is fokozott mértékben kell gondolni. Fokozatosan valósíthatjuk csak meg a nagyvárnyu szociálpolitikai intézményeket. A kereskedelmi minisztérium több szociális törvény előkészítésével foglalkozik, többek között a nők és fiatalok védelmével.

Igéri, hogy javaslataiban mindig a gyengét fogja védeni, ha igaz lesz. Felhatalmazást kapott igen lényeges higiénikus intézkedések megvalósítására, amelyek a munkások érdekeit szolgálják.

A Ház ezután a két javaslatot és pedig a sütőipari munka szabályozásáról és az éjjeli munkának egyes iparágakban való eltiltásáról szóló javaslatot általánosságban elfogadja. Hasonlóképpen elfogadja a Ház *Jászai* Samu határozati javaslatának első részét, amely a nőknek és gyermekeknek éjjeli munkától való eltiltását foglalja magában.

Ezután a javaslatok részletes vitája következett, majd szünet után áttért a nemzetgyűlés a mérnöki rendtartásról szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Hermann Miksa előadó kijelenti, hogy a javaslat megvédelmezi azoknak a mérnöki címét, akik hosszú tanulmányokkal szereztek maguknak jogot erre, olyanokkal szemben, akik magukat nevezik ki mérnökökké. A baloldalon reakciónak tartják, de tud mutatni olyanokat, akik liberálisnak tartják ezt.

Felkiáltások a kormánypárton: Bizony nagyon liberális!

Pakots József: Maguk pártatlan napokon liberálisok!

Hermann Miksa: Mervan a jövőben is a lehetőség arra, hogy a tehetségesek minden kvalifikáció nélkül megkapják a mérnöki címet.

Sándor Pál: A legtöbb feltaláló nem volt minősítve!

Drozdy Győző: Kürtjék az emberiség jóltevőit!

Herrmann Miksa: Nem tagadja, hogy a feltalálók nagyrésze nem volt minősítve, de ahol a feltalálóképesség megvan, a mérnöki kar el fogja ismerni tehetségüket. Pártatlan fórum fog dönteni afelett, hogy megkapják a mérnöki címet.

Pakots József: Nemzetgazdasági veszedelem ez a javaslat. Kikergetik a tehetségeket.

Herrmann Miksa előadó: A javaslat célja az üzleti tisztesség és etika megvédése. A mérnöki kamarákonosait vettük mintául. **A javaslat megfélel.**

A javaslatához elsőnek **Várnai Dániel** szól hozzá, aki az ellenzék szakadatlan közbeszólásaitól kísérve élesen támadja a kormányt **numerus clausus**hoz hasonló reakciós törvényjavaslatát.

Ezután a nemzetgyűlést tíz napra, egész február 20-ig elnapolták.

CIRKUSZ

Nem építheték családi házat

Levél Peric szociálpolitikai miniszterhez

Miniszter Ur. — olvasom a lapokban, hogy összeírják mindazokat, akiknek 60.000 dinár, vagy még ennél is több az évi jövedelmük s ezeket most arra kényszerítik, hogy házat építsenek.

Örömmel üdvözlöm a Miniszter urat ezért az elhatározásáért, hogy a lakástörvénynek ezt az intézkedését most — közel két évvel azután, hogy érvénybe lépett, — végrehajthatja. Legalább én is jutok végre egy kis rendes, minden komforttal berendezett családi házhoz. Eddig azért nem volt házam, azért nyeltem a házigazdám szekaturát, a házmester gorombaságait, mert senki sem kényszerített arra, hogy építkezem. Most kényszerítettek rá, most tehát mindjárt hozzáfogok.

Tisztelettel alulírottak csakugyan havi 5000 dinár, tehát évi 60.000 dinár jövedelmem van. Nem mondom, tekintélyes kerek summa, megpróbálom tehát ugy beosztani, hogy a törvény parancsának megfelelően két év alatt felépítem belőle a házam.

Az ötezer dinár havi jövedelemből, — mint tudni méltóztatik, tíz százalékot, tehát 500 dinárt elvesz az állam harmadosztályú kereseti adó címén. Mint becsületesebb állampolgár s mint hitese ügynök pontosan bevallottam a jövedelmem. Az 500 dinár után pótdobba, rokkantadobba és papi járulékba kell fizetnem 600 dinár pótlékot. S minthogy 60.000 dinár a jövedelmem, természetesen nem vagyok a hitközségben sem Dómi párti. Az uralom pártjához tartozom. Ki is vetettek rám 1200 dinár, vagyis havi 100 dinár hitközségi adót is, mert ott nagyon pontosan tudják az ember jövedelmét. A havi 5000 dinárból kifizetek tehát adóba 1200 dinárt. De még így is tekintélyes összeg áll rendelkezésemre. Havi 3800 dinár. Ezzel még mindig lehet valamit kezdenem. Két év alatt 76.000 dinár, ha nem is sok, elég egy kis családi ház megalapozásához.

A házam azonban csak két év múlva készül el, addig is fedél alatt kell lennem. A házbéremet (3 szobás lakásom van) minden tiltakozásom ellenére, épp a miniszter ur rendelete alapján, most emelték fel évi 3000 dinárra. A 3800 dinárból tehát csak 3550 dinárom marad. A lakásom télen fűteni is kell, világításra is szükségem van, mert a három gyermekem közül kettő iskolába jár, nem értik a nyelvet, amelyen tanulnak, nagyon sok a leckéjük, este is sok a dolguk. A fűtésre és világításra kiadok tehát havi 800 dinárt. Marad azért még mindig háromezer. Cselédet — igazán a miniszter utnak, — nem kellene tartanunk. De magyarázza ezt meg a feleségemnek, aki azzal érvel: házat azt tudsz építeni, de elnézned, hogy a feleséged maga mosogasson, suroljon. Van nekem ugyanis elég dolgom a három gyerekkel, meg a háztartással... Mit csináljak? Kénytelen vagyok belátni, hogy az asszonyoknak igaza van. Cselédet is tartok, ami újabb havi 200 dinárt von el a házépítésre szánt költségeimből.

Esztendő embernek ruha is kell, a fehérneműt is ki kell mosatni, ebben is igaza van a feleségemnek. Erre, meg a gyerekek tandijára, könyveire, havonta 800 dinár megy el. Igaz, hogy az öt-ezerből még mindig megmarad kettő. Két év alatt a házépítésre eltehetnék 24.000 dinárt, amiből egész csinos fűdősobát lehetne berendezni az új házunkban, de egy nagy baj van, Miniszter ur. En is, meg a családom is, úgy vagyunk alkotva, hogy ha nem eszünk, akkor éhesek maradunk. Az angol munkügyi hivatal megállapítása szerint egy öt tagú angol munkáscsaládnak henteint a következő élelmi cikkekre van szüksége: 8 font (3.360 kgr.) hus, 7 font (3.17 kg.) buzáliszt, 1 font (0.4535 kg.) vaj, 4 quart (4.644 lit.) tej, 15 tojás, 1 font zsír, 7 font burgonya és egyéb főzelék. Tegyük fel, hogy egy jugoszláviai háziurnak nem kell annyit enni, mint egy angliai munkásnak. Enni azonban mégis csak kell. A legminimálisabb élelmiszer mennyiség, amiből

a magam öttagú családjá, ha jól nem is lakik, de éhen nem hal, hetenként 400 dinár. Vagyis egy hónapban 1600—1800 dinár... Miniszter ur, eddig jutottam el a számolásaimban s a 2000 dinárból már csak havi 200 dinárom van. Pedig még nem laktunk jól, s aztán vannak még társadalmi kötelezettségeim is... Naponta elszívok tíz cigarettát, ennyit egy háziur megengedhet magának. Akármilyen ügyesen osztanám be a jövedelmem, a családi ház építésére nem maradna csak havi 40 dinárom. Két év alatt nem egészen 1000 dinár. Ezért pedig még egy kocsit homokot se tudnék venni... Ebben a hónapban tehát még nem foghatok hozzá a családi ház építéséhez. Legfőképpen csak a jövő hónapban. A miniszter ur addig talán intézkedhetnék, hogy olcsóbb legyen a hus, a ruha, a lakás, kevesebb az adó. Mert ha ez nem lesz meg, akkor félek, hogy a 4000 dinár mellé pótlékul még egy pár száz dinárt kell kölcsönkérnem — a szociálpolitikai minisztériumtól.

Tisztelettel

Takarékos Családapa,
mint jövőd háztulajdonos.
Másolta: Cerebián.

Októbrista-párt alakult Magyarországon

Kettészakadt a Rassay-párt

Budapestről jelentik: A pártok életében napok óta tapasztalható nyugtalanság már péntekre szült olyan eredményt, amely befejezettnek tekintendő. Ez az eredmény a Rassay-párt különválása.

Az eredeti terv az volt, hogy a Rassay-párt tagjai több párton kívüli liberális képviselőkkel együtt és Giesswein Sándor elnöklésével új pártot alakítanak. Ez a terv az utolsó pillanatban annyiban módosult, hogy az új pártból épen maga Rassay Károly és Rupert Rezső maradt ki.

Az új pártnak tehát, amelynek független néppárt lesz a neve és csakugyan Giesswein Sándor az elnöke, egyelőre a következők lesznek a tagjai: Giesswein Sándor, Rainprecht Antal, Lakó Imre, Dénes, István, azután az eddigi Rassay-pártiak közül Nagy Ernő, Cserti József és Drozdy Győző.

A Rassay-párt kettészakadásáról Rassay Károly kijelentette, hogy ő és Rupert most már minden párton kívül maradnak, nincsen szó arról sem, hogy a demokrata pártba belépnének.

Azt mondja Rassay, erre nem is volna szükség, mert hiszen megvan az ellenzéki pártszövetség amit ő eddig is komolyan vett és a reá hárult kötelezettségeket továbbra is komolyan fogja teljesíteni.

Az új Giesswein-párt fölvesz parlamenten kívüli elemeket is, ezek sorában többet azon képviselők közül, akik az októbrista programot vallják.

Politikai körökben élénk feltűnést kelt az új pártalakulás, amelyben azok a képviselők tömörültek, akik a parlamentben már eddig is nyíltan az októbrista álláspontot vallották.

Hollandia és Svájc tiltakozik a Ruhrvidék blokádja ellen

A belgák a rendszabályok megszigorítását követelik

Amint előre látható volt, a franciák Recklinghausenből behatoltak a Ruhr-terület belsejébe.

Hivatalosan közli a francia főparancsnokság, hogy két expedíció indult ki, mert arról értesült, hogy Herne és Wanne vasutállomásokon német szénvonalak állanak. Tényleg négy szénvonalat találtak a hernei állomáson, Wannében pedig kilencet, összesen 10.000 tonna szénrel.

A hivatalos közlés azzal végzi, hogy a vasutállomások német személynete és a szénvonalak német kísérő vasutasai elmenekültek.

A német jelentés ezzel szemben megállapítja, hogy a német vasutasok nem menekültek el, hanem a franciák szuronyszegezve elkergették őket.

A francia megszálló parancsnokság jelenti tovább, hogy Wildau állomáson sikerült öt német szénvonalat lefoglalni és az elkobzott szállítmányok legnagyobb részét már elindult Franciaország felé.

A francia lapok tudósítói Düsseldorfból azt közlik, hogy a francia

parancsnokság fokozott ellenállásra számít a németek részéről.

Biztosra várható, hogy a hét végén a berlini kormány a megszállott területeken kifogja adni a jelszót az általános sztrájkra.

A düsseldorfi távirat megjegyzi, hogy ha tényleg bekövetkezik az általános sztrájk, nem fogja késztületlenül találni a megszálló hatóságokat.

Párisi jelentések szerint a kölni, valamint a belga és francia zónában teljes a vasutassztrájk. A megszállók csak nagy erőlködéssel tudják a személyvonatokat és nemzetközi vonatokat forgalmát fenntartani. Aachenből csütörtökön három szénvonalat elindult Belgiumba, kettő pedig Franciaországba; a megszállásnak eddig ez minden kézzelfogható eredménye. Arra számítanak azonban, hogy ha a 4500 szállítmányos, akiket Franciaországból a Ruhr-vidékre irányítottak, megérzik, úgy az intenzívebb szállítást meg tudják kezdeni. Franciaországban általában azt hiszik, hogy a németek ellenállása a blokád következtében egyre gyengül.

A német ellenállás letörésére a belga kormány sokkal szigorúbb rendszabályokat kíván a megszállott Ruhr-területen, mert az eddigieket nem tartja célravezetőnek.

Anglia egyelőre nem döntött még a blokád tekintetében tanúsítandó magatartásáról.

Poincarének arra a felszólítására, amelyben azt kérte, hogy a Ruhr-területről indított szénvonalakat engedjék át Franciaországból az angol zónán keresztül, ha pedig emiatt a német vasutasok sztrájkba állanak, az angol katonaság is lépjen közbe, a Matin tudósítója megjegyzi, hogy beavatott helyről érkezett értesülése alapján a brit kormány nem fogja teljesíteni a kérést.

Hollandia és Svájc tiltakozása

Düsseldorfi jelentés szerint a francia kormány tiltakozó jegyzéket kapott a svájci és hollandi kormánytól a Svájcba és Hollandiába irányuló szénvonalak elzárása miatt.

Beavatott körök véleménye szerint a kérdés megoldása rendkívül nehéz, mert ha a franciák a tiltakozásra tekintettel lesznek és Hollandián és Svájcban keresztül szállítanak, akkor a blokád Németországgal szemben minden célját és jelentőségét elveszti.

Amsterdamból jelentik: Hollandia huszonhat városában a szociáldemokraták tiltakoznak a Ruhr-vidék megszállása ellen.

Amerikai feltaláló Zentán

Fantasztikus rakéták és hat millió dollár — a levegőben

Néhány nap óta érdekes vendége van Zentának. Véletlenül került erre a vidékre, a szőke Tisza mellékére, de annyira megtetszett neki a kis vidéki város, hogy egy-két hétig még itt akar maradni, távol a világ zajától. Az érdekes vendég dr. Politeo Antal Amerikába telepített mérnök, aki nemrég érkezett vissza szülőföldjére. Politeonak Beogradban is állandó lakása van, de sem itt, sem másutt nincs hosszú időn át maradása, sokat utazik egyik városból a másikba. Horvátországban, Dalmácia kopár hegyei között csaknem mindenütt ismerik és professzor urnak szólítják. Nem fiatal, már az ötvenedik évét tapossa, de korát megcáfoló elevenség, energia, igazi amerikai temperamentum jellemzi. Magas, sovány ember, hosszú haját még nem tartják ősz hajszálak, csupán a rövid szakáll és bajusza kezd fehéredni és arcának oly jellegzetes vonásai vannak, hogyha az ember egyszer meglátta, évek múlva is felismeri. Dr. Politeo azonban nem exkluzív külsejéről nevezetes, hanem egy találmányáról, amelyen huszonnégy évig dolgozott és a mellyel Newyorkban egy kis padlásszobában kísérletezett éveken át. Amikor munkájával annyira előrejutott, hogy a laboratóriumát átalakított padlásszobácska kicsinynek bizonyult, bevonult a »szabad tere«, a tengerpart elhagyottabb részeire — esténként, hóna alatt egy ördögös szerkezetet cipelve. Senki sem tudott felőle, senki sem kíváncsiskodott utána és egy-két hét múlva éjszakákon meglepődve gyönyörködhetek a jó jenkik, a legszebb, bizarr színekben játszó, fantasztikus tüzijátékokban.

Politeo professzor találmánya ugyanis egy különös, rakétát kilövő furfangos szerkezet, amelyet szabályozni lehet és a szabályozás által szebbnél szebb csillogó képeket, írásokat tud varázsolni a sötét égboltozatra — hatalmas arányokban, szédítő magasságokban.

Unalmas kávéházi délutánokon

többször beszéltem Politeo a találmányáról, önmagáról, életéről és küzdelméről. Rómában végezte tanulmányait. Európának minden országát bejárta s két évtizedet meghaladó időt töltött Amerikában. Kalandozásai közben megtanult hat nyelvet és ahogy mondja megtanulta az embereket megismerni. Volt része jóban, rosszban volt idő, amikor milliókat kínáltak neki. Mielőtt hazajött, a reklámra áldozó amerikaiak fél millió dollárt akartak adni találmányáért, nem fogadta el, keveselte, hat milliót kért és azt meg is akarja kapni. Huszonnégy évig tartó munkáját akarja megfizettetni. Találmányáról is beszél. Nem titkolódik. Megmutatja a terveket, megmagyarázza, majd elővett egy okmányt a belügyminisztériumból kapta, amely szerint reá bizzák Beograd kivilágítását a királyi pár koronázása alkalmával. Már össze s állította a programot, mintha színházi előadásra készülne és majdnem olyan is lesz. Meg van határozva pontosan, hogy hány órákor milyen csillogó élőképek fognak lebegni az ünneplő főváros égboltozatán.

— Az egész város fényárban fog uszni — mondotta — és messzi környékről gyönyörködhetnek benne az emberek.

Mert találmányának másik tulajdonsága is van. Amíg ugyanis a közönséges rakéták legfeljebb hat-hétszáz méter magasságot érnek el, az ő motorral működő furfangos gépe kétezer méter magasba is felröpíti a görögtüzes csillagokat.

Amikor mindent elmesélt, elmagyarázott, gondosan összerakta irományait és ismét életéről, Amerikáról beszélt. Vissza fog menni, hiányzanak neki a magas felhőkarcolók, a dollárkirályok, vissza kívánkozik arra az elhagyatott tengerpartra, ahol először fölropította színes rakétáit és ahol — szavai szerint — a legboldogabbnak érzi magát. Talán még a kis padlásszoba után is vágyik a hat millió dollár lendő birtokosa.

Változások a szubotici városi tanácsban

Hétfőn megnyílik a városi takarékpénztár

A szubotici városi takarékpénztár szervezési és berendezési munkálatai már elkészültek és így nincs több akadálya a városi pénztár megnyitásának. A takarékpénztár alaptőkéjéül szolgáló városi földek vételára ugyan még nem folyt be, mivel a rossz idő miatt újra fennakadást szenved a tavankuti földek parcellázása, azonban ettől függetlenül is megkezdheti a városi takarékpénztár működését.

Az új pénztárat tisztviselőkarát is megszervezték már, úgy hogy a városi takarékpénztár a városháza első emeletén erre a célra berendezett helyiségekben hétfőn már megkezdte működését és azonnal átveszi a város bankbetéteit és anyagi ügyeinek intézését.

A városi takarékpénztár igazgatója Lepedát Illés pénzügyi tanácsos ideiglenesen még tovább fogja vezetni a pénzügyi osztályt is, bár néhány napon belül meg fog már érkezni Beogradból felmentése, a mit *Pletikoszits* András dr. főispán pénteken délelőtt telefon útján is megsürgött a kormánynál.

A pénzügyi tanácsosi állásra eddig tudvalevőleg még nem sikerült megfelelő embert találni. Most

azonban végre megoldották már ezt a kérdést is és *Pletikoszits* főispán javaslatára *Nedeljkovics Miladint*, a városi adóhivatal főnökét nevezték ki pénzügyi tanácsossá. Arra vonatkozólag azonban, hogy ki lesz az adóhivatal új főnöke még nem történt végleges döntés. Valószínű, hogy *Vidakovics* István pénztáros kerül erre a helyre.

Árad a palicsi tó Palics-fürdő költségvetése

A szubotici városi tanács pénteki rendkívüli ülésén foglalkozott Palics-fürdő ezévi költségvetésével, a melyet már *Orsics* Lázár főjegyző az új fűrdőigazgató terjesztett a tanács elé.

Az idei palicsi költségvetés zárószámadata jóval magasabb összeget fog feltüntetni, mint a tavalyi. Palicson ugyanis több olyan sürgős beruházásra van szükség, ami halaszthatatlan. A legnagyobb tétel ezek között a palicsi tó partjának javítása, mert az esőzések és az olvadás által megáradt Palics vize jelentékeny területen elmosta a partot és kiöntött. Ezeket a részeket újból kell építeni a partot, ami mintegy 80.000 dináros költséget jelent.

Mivel ez a javítás feltétlenül szükséges, továbbá több út javítása is szükségessé vált, a város tanácsa felhívta a fűrdőigazgatóságot, hogy a budget más előirányzott tételait redukálja a lehetőség szerint, tekintettel arra, hogy a bérlőket alig emelheti a város és a deficitet viszont feltétlenül el kell kerülni.

A költségvetésnek ilyen értelemben való javítása után fogja azt a városi tanács végleg letárgyalni.

A becskerek vámhivatal

A kereskedők hozzájárulása a hivatal költségeihez

Becskerekről jelentik: A becskerek kereskedők és gyárosok pénteken a vámhivatal ügyében gyűlést tartottak a L'oyd helyiségében. A gyűlésen *Jankovics* Koszta elnök, aki részletesen ismertette a fővámhivatal prozódóját a becskerek vámhivatal felállításáról.

A gyűlés *Tamolvics* Sándor javaslatára elhatározta, hogy a vámhivatal helyiségét és irodaépületét saját költségén felépíti. A tisztviselők lakásáról a város fog gondoskodni, amely ígéretet tett, hogy ebben a tekintetben a vámhivatal tervének megvalósítását teljes erővel támogatja. *Epstein* János javaslatára a gyűlés bizottságot választott, a melynek az lesz a feladata, hogy mozgalmat indítson az építkezés költségeinek gyűjtés útján való előteremtésére.

Elhatározták, hogy amikor az összeg együtt lesz, részletes tervet dolgoztanak ki, amelyet benyújtanak a pénzügyminiszternek, aki véleményt mond majd arról, hogy a terv megfelel-e a vámhivatal céljaira.

A vámhivatal építését, — amelyet csak akkor fognak megkezdeni, ha a pénzügyminisztériumtól komoly ígéretet kapnak — a régi állomásépülettel szemben levő telken fogják előreláthatólag megvalósítani.

ROSSIJA.—FONCIERE

biztosító- és viszontbiztosító társaság. Az SHS. állam legnagyobb nemzeti intézele

Főigazgató: Subotica (Hitelbank-palota) Főigazgató: Subotica: Közgazdasági Bank és Somborban: Bács megyei Agrártakarék-pénztár

HIREK

— **Miniszterek a királynál.** Beogradból jelentik: A király pénteken fogadta *Vulcsics* belügyminisztert, aki a választások előkészítéséről és *Zsupanics* tárcanéki minisztert, aki a szlovéniai helyzetről tett jelentést az uralkodónak.

— **Pasics miniszterelnök tárgyalása a lausannei delegáció vezetőjével.** Beogradból jelentik: *Pasics* miniszterelnök folyógyult betegségéből és pénteken újból megjelent hivatalában, ahol fogadta *Rakics* Milánt, a lausannei jugoszláv delegáció elnökét, aki referált neki a lausannei békekonferencia egész lefolyásáról.

— **Az osztrák kancellár beogradi útja.** Bécsből jelentik, hogy *Seipel* kancellár február 28-án érkezik Beogradba, ahol a kormány nyal politikai és gazdasági tárgyalásokat fog folytatni.

— **Beograd város jóvátételi követelését megítélték.** Beogradból jelentik: A jóvátételi bizottság Beograd város részére 2.218.000 dinár jóvátételt ismert el. A beogradi városi tanács ennek az összegnek feléért Németországban anyagot vásárol, a másik felét pedig készpénzben akarja felvenni.

— **Elmarad a sentai Magyar Párt felsőhegyi gyűlése.** Sentáról jelentik: A Magyar Párt vasárnapra hirdetett felsőhegyi gyűlése elmarad, mert a sentai párt vezetői vasárnap a vezérő-bizottság szubotici ülésén fognak részt venni.

— **A Protics-párt rumai pártgyűlése.** Novisadról jelentik: A Protics-párt vasárnap Rumán pártgyűlést tart, amelyen *Protics* Sztoján is meg fog jelenni.

— **A demokrata-párt vasárnapi novisadi nagygyűlése.** Novisadról jelentik: A demokrata-párt vasárnap Novisadon nagygyűlést tart, amelyen részt vesz a novisadi demokrata-párt listavezetője, *Pribicevics* Szvetozár. A gyűlésen a vidéki szervezetek küldöttségileg képviseltetik magukat. A rumai, kánizsai és novi-pazovai helyi szervezetek küldöttei már meg is érkeztek Novisadra.

— **Nincics külügyminiszter betegsége.** Beogradi jelentés szerint *Nincics* külügyminiszter állapotában rosszabbodás állott be és betegsége még néhány napig ágyhoz köti a minisztert.

— **Két nap óta Románia felől nem futott be a Simplon-expressz.** A Romániából jövő Simplon-expressz két nap óta nem fut be Subotícára. Az expressz sorsáról eddig semmi pozitív értesítés nincs. Valószínű, hogy a nagy hóesés következtében akadott el valamelyik romániai vasútvonalon.

— **Áthelyezett jegyzők.** Becskerekről jelentik: *Tankovics* János nagy-gági jegyzőt Gyálára, a honnét viszont *Kraics* Milos jegyzőt Velikigáira helyezték át. *Milosevics* Momcsillo segédjegyzőt és *Brajter* Henriket Klarijára helyezték.

— **Uj választások lesznek Görögországban.** Athénből jelentik, hogy *Plastiras* miniszterelnök kijelentése szerint a görög kormány a békeszerződés aláírása után ki fogja írni az új választásokat.

— **A sombori »Amateur«** álarcos bálja. Február 10-én szombaton este tartja a sombori »Amateur« sportegylet álarcos-bálját, amely egyike lesz a legsikerültebb báloknak. Eddig 150 álarcos résztvevő van bejelentve. A bál iránt nagy az érdeklődés.

— **Palánka is a pénzügyminisztert kérte fel járási jelöltnek.** Beogradból jelentik: *Sztójadinovics* pénzügyminisztert fölkereste a bácskapalánkai járási radikális-párt küldöttsége és fölajánlotta neki a járási jelöltséget. A küldöttségben néhány magyar és német is résztvett.

— **A becskerek rendőrség a drágaság ellen.** Becskerekről jelentik: A rendőrség elhatározta, hogy a drágaság letörésére mindennap piaci razzitát fog tartani és szigorúan ellenőrzi, hogy reggel kilenc óra előtt a piacon senki se vásároljon.

— **A zsabylai radikális-párt jelöltje.** Novisadról jelentik: Zsabylán a radikális-párt jelölt gyűlést tartott, amelyen két jelölt között kellett dönteni. Az egyik jelölt volt az eddigi képviselő: *Vilics* Márkó, a másik *Katic* Daniló, zsabylai lelkész. A gyűlés szótöbbséggel *Katic* Danilót jelölte.

— **A »Srpkinja«** jótékonycélu táncmulatsága. A szubotici »Srpkinja« jótékony nőegyesület folyó hó 15-én, csütörtökön a városi színház termében jótékonycélu táncestélyt rendez. A rendező bizottság felkéri azokat, akik nem kaptak meghívót, de erre reflektálnak, hogy *Ljubojevics* Darinka főgimnáziumi tanárnőhöz forduljanak.

— **Merénylet a varsói metropolita ellen.** Varsóból jelentik: *Lapiscenkó* archimandrita merényletet követett el *Georg* Jaroscepszki metropolita ellen. A metropolita meghalt. *Lapiscenkó* azért követte el a merényletet, mert a metropolita elmozdította állásából.

— **Becskereket nem fenyegeti árvízveszedelem.** Becskerekről jelentik: A becskerek folyammérnöki hivatal szerint a városnak árvízveszedelemről nem kell tartania. A Béga vízállása 146 centiméter, amely megfelel a normális Duna-állásnak.

— **Változás a zagreb-bécsi vonat menetrendjében.** A Déli vasút igazgatóságának rendelkezése folytán a Zagrebből Bécsbe menő gyorsvonat a jövőben reggel 8 óra 40 perc helyett 11 óra 5 perckor fog Zagrebből indulni.

— **Zárdai növendékek színelőadása Topolán.** A Miasszonyunk-ról elnevezett topolai zárdai növendékei szombaton, vasárnap és hétfőn a zárdai egyik termében színelőadást rendeznek. Három kisebb gyermekdarab kerül színre. Az előadások mindennap félőtkor kezdődnek. Belépti-díj 10 dinár. A jövődelmet a zárdai céljaira fordítják.

— **A Mágnás Miska** előadását a legnagyobb érdeklődés előzi meg és a *Katolikus Legényegylet* úgy szombaton, mint vasárnap este zsufolva lesz, amire bizonyosan lehet következtetni abból, hogy mindkét előadásra elkelt már minden jegy. A lelkes műkedvelő gárda elkészült már a próbákkal és az előadás bizonyára teljes sikert fog hozni a szereplőknek.

— **Ahol vidám a farsang.** Versecen az idén igazán vidám és zajos volt a farsang. Nem kevesebb mint harminc monstreball zajlott le az idei szezonban. Ezek között 15 műsoros estély s három tiztibál volt. A verseciek a bálakon jól mulattak s hogy az erkölcsi siker is megfelelő volt, bizonyítja, hogy a verseci anyakönyvi hivatalban régen kötöttek annyi házasságot, mint az idén.

— **Nyugdíjazás, elbocsátás.** A hivatalos lap pénteki száma ukázt közöl, mely szerint az agrárreform minisztérium *Markovics* Ignácot, a novisadi agrárreform-hivatal felügyelőjét nyugdíjazza. *Savics* Mirkó titkár pedig a szolgálatból elbocsátja.

— **Változások a konzuli karban.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy Stojanovics Mihály római konzulatusi titkárt a bécsi követ séghez alkonzulá neveztek ki s Janosevics Antal belügyminiszteri titkárt a szalonkai konzulatushoz rendelték ki helyettes konzuli minőségben.

— **A fasiszta diákok megakadályozzák Nitti egyetemi előadásait.** Rómából jelentik: Nápolyi hír szerint a fasiszta egyetemi hallgatók szövetsége közölte az egyetem rektorjával, hogy minden eszközzel meg fogják akadályozni azt, hogy Nitti újra megkezdje előadásait.

— **Házasság.** Szigeti Klára és Erényi Lajos mérnök Temesvárról folyó hó 6-án házasságot kötöttek.

— **Nagy bányakatasztrófa Kaliforniába.** Denwerből jelentik, hogy Duvos vidékén levő bányában katasztrófa történt. 100 bányász meghalt.

— **Az öregek bálja.** A topolai öreg legények a farsangban meg akarják mutatni, hogy hogyan kell igazán mulatni. Az idén a Szatmári-féle vendéglőben farsang vasárnapján és farsang keddjén rendeznek táncmulatságot.

— **Milliók lisztjegyvalóság Budapest.** Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség megállapította, hogy a liszt hivatali összeíró ivelvel rengeteg visszaélés történik, amelyek alapján nagyon sok lisztjegyet adtak ki. A kicsalt lisztjegyeket a zugszörzéken értékesítették. A nyomozás kiderítette, hogy az összeíró ívek hamisítását Sós Károly 32 éves rokkant artista követte el, aki ilyen módon több millióra rugó összeget keresett. Sós eltűnt Budapestről, a rendőrség országos körözését rendelte el.

— **Jelentkezés a novisadi iparkiallításra.** A novisadi országos ipari és gazdasági kiállítás rendező bizottsága felkérte a Subotica Kereskedelmi Egyesület (Lloyd) titkárságát azoknak a cégeknek, gyáraknak, iparosoknak és gazdáknak az összeírására, akik a kiállításon részt akarnak venni. Ebből a célból összeíró íveket bocsátott a Kereskedelmi Egyesületnek rendelkezésére a kiállításon részt venni akarók közt való szétosztás végett. Az összeíró íven a jelentkezőknek közölniök kell, hogy milyen cikkeket és milyen értékben, mekkora területen akarnak kiállítani és hogy erre a célra földet, vagy földetlen helyiségre tartanak-e igényt, vagy pedig saját pavillont akarnak építtetni. A jelentkezőknek a Subotica Kereskedelmi Egyesület rendelkezésére bocsátja a bejelentő íveket, melyeket kitöltve február 28-ikáig kell visszaadni az egyesület titkárságának, hogy a jelentkezőket a kiállítás rendező bizottsága figyelembe vehesse.

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvosi és technikai műtermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Alesch ur, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke végzi. Rendel. d. e. 9—12 és d. u. 2—5-ig Kralja Petra Park 7. számú házában az emeleten (volt Reichl-palota). Telefon 4—52.

— **Bőr- és nemibetegnek Somborban** rendel dr. Koralek lakásán (Weidingerpalota I. emelet) délelőtt 8—10 és délután 2—4 között. Salvársan-oltások vérbaajosoknak.

Dr. Mezey István orvosi rendelését megnyitotta. Belgyógyászati rendelés. Férfi és női nemű betegségek modern gyógykezelése. Rendel: d. e. 8—11. és d. u. 3—5-ig. Subotica, Cara Dušana-ut. 6. (Vass Adámmal szemben.) Telefon: 695.

Dr. Vécsei Jenő orvosi rendelője nemibetegek részére rendel. délelőtt 7—9. ig. délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 5. I. emelet. Vojnich Piroška-féle ház.

A Sand ma esti álarcosbáljára az előkészítő munkálatok teljesen befejeződtek. A rendezés programja minden legapróbb részletre kiterjed. Az estély zenei részét a színház zenekara és Bodrić Miska bandája látják el. Minden megtörtént hogy az estély fényesen sikerüljön és ha tekintetbe vesszük, hogy a lady patronessek öv. Hartmann Raffaelné, I. Bastillecané, dr. Fenyves Ferencné és dr. Petrovics V. né urhölgyek lesznek, szükségtelen az estély nyilvánhoz további kommentárt fűzni.

A Bácsmegeyi Napló vasárnapi száma 24 oldal. Ára 2 dinár.

A »Falu rossza« énekes népszínműt írta a Műpártolók Köre 12-én, hétfőn este a Városi színházban. Kedden, 13-án délután fél négy órai kezdettel megismétli »Az új rokon« kitűnő vígjátékot. Mindkét előadásra jegyek kaphatók.

Vasárnap, február 11-én Pancsevórol közl. képeket, színes leírást. érdekes ismertetést a Bácsmegeyi Napló.

A subotica Műpártolók Köre zsúfolt ház előtt játszotta a Városi színházban Csath Kálmán nagysikerű »Új rokon«-ját. Az előadás precíz betanítása és gondiútkény előadása a kör elnöknőjének, Piets Ferencné fáradságtalan munkája. A darab főszerepét Dersch Janka, a kör kiforrott, tehetséges tagja, játszotta sok finomsággal; mellette Beck Izor, a kör új naivája tűnt ki »Mácsi« szerepében; a többi szereplők is kiváló produkáltak. A darabot közeljövőben a kör együttese megismétli.

Pancsevó képen és írásban. Közli: a Bácsmegeyi Napló vasárnapi száma. Ára 2 dinár.

Landau Juliska jelmezballja minden tekintetben fényesen sikerült. Az izléses jelmezek között első díjat Ivanović Darinka (török nő), Schamburg Piri (szultán), Gamsz Böske (baba) nyerték el. Bájosak voltak az ördögök, bidermajerek, pierottek, hollandi lányok. A nap hold és csillagok stb.

— **Poziv. Udruženje Trgovaca i Industrijalaca u Subotici ovim poziva sve članove pojedinih stručnih sekcija — fabrikante, dnare, speceraiste, manufakturiste, galanteriste, mlinare, i. t. d. — da izvole u nedelju 11 febr. 10 i po sati dva u Udruženje (Hotel Nacional) na konferenciju, na kojoj će se raspravljati u predmetu ostvarenje Trgovačkoj Doma. U Subotici 9 febr. 1923. Sekretar M. S. Damjanovics. Sam. Predsednik J. Jakobcsics.**

Meghívó! A Subotica Kereskedők és Gyárosok Egyesületét ezennél meghívja az összes szakcsoportok tagjait, gyárosok, fakereskedők, fűszerkereskedők, malmosok, divatkereskedők, kézműárosok stb. vasárnap február hó 11-én d. e. 10 és fél órakor az Egyesület helyiségeiben (Lloyd) tartandó igen fontos és közérdekl. értekezletre. — **Kereskedők Otthona** tárgyában.

Subotican, 1923. február 8. Jakobcsics Imre elnök. Damjanovics Mihály titkár.

Hallgatók! asszonyok és lányok! Csütörtöktől kezdve vasárnapig adják a Lifka-blokkokban a Fáraó felcséget. Kell hogy ijijetek és lássátok, mert ez reátok nézve tanulságos. És ti bünsö fértek, ez idő alatt vigyázzatok a háza. Jegyek kaphatók már szerdán a Lifka-mozi pénztáránál.

Meghívó.

Az ukrainai éhínség által sújtott és minden gondviselés nélkül szűkölködő gyermekek felszólalása céljából az izr. hitközség alulirt intézményei február hó 11-én, vasárnap délelőtt 10 órakor, a hitközség tanácstermében nagy értekezlet megtartását határozták el, melyre az izr. hitközség tisztelt tagjai ezennél meghívóznak.

Subotica 1923 február 4-én. Gled Vilmos orth. izr. hitk. elnök, Reiter Gyula izr. szentegyleti elnök, Klein Adolf izr. hitk. elnök, Löbl Salomonné izr. patronage elnöke, Spörer Mórné izr. népkonyha elnöke, Ungár Pálné izr. nőegylet elnöke, Spitzer Mór zsidó nemzeti egyesület alelnöke dr. Wilhelm Adolf, dr. Sager B. Szeretetház elnöke, dr. Rith Ferenc Thaimudtóra egyes. elnöke.

Alírási felhívás.

Alulírottak Subotican »Sevver« tvornica elektricnih strojevva D. D. cég alatt részvénytársaságot alapítunk, melynek tárgya elektromotorok, dynamók, transzformátorok, ventilátorok, accumulatorok gyártása és minden e szakmába vágó anyagok vétele és eladása. A vállalat tartama 50 év. Az alaptőke 1.000.000 dinár, amely 10.000 darab egyenkint 100 dinár névértékű, bemutatóra szóló részvényből áll. A részvények kibocsátási ártyolama 115 dinár darabonként. A felár az alapítási költségek céljaira tartalékolatik. A jegyzés jogát 5000 darab részvényre a »Ferrum D. D.« suboticai bejegyzett cég ez idő szerinti részvényeseinek tartjuk fenn oly módon, hogy minden nyolc darab »Ferrum D. D.« részvény után egy darab részvény jegyezhető, míg a fennmaradó 5000 darab részvény jegyzési jogát az alapítók maguknak tartják fenn. Jegyzési határidő 1923 február 10-től 1923 február 20-ig terjed. Jegyzés helye a Prva Hrvatska Štedionica subotica fiókja, ahol a befizetés is a bank ideiglenes elismervényeire történik. A határidőn belül le nem jegyzett részvényeket az alapítók jogosultak jegyezni. Az alapítók fentartják maguknak a jogot, hogy az első igazgatóságot három év tartamára kinevezzék. Az alulírt közgyűlést 1923. évi február hó 25-ik napján délelőtt 11 órakor fogjuk megtartani a Ferrum D. D. majsai-uti gyártelepének irodai helyiségeiben.

Subotica, 1923 február hó 8.
Dr. Vladislav Manojlović, Ernest Urge,
Ferrum D. D., Išo Bogdanovič

Okl. gyógyszerész

szerb-magyar nyelvtudással felvétetik.

Heiszler Gy. Aurél
gyógyszertárba Sentán.

Székrekedés. A budapest-i jobbparti kórházakban szerzett orvosi tapasztalatok igazolják, hogy a Ferenc József keserűvíz gyomorbalet, emésztésizavarok, fejfájás és szédülés eseteiben is kitűnő szolgálatot tesz.

TŐZSDE

Novisadi terménytőzsde, február 9. Változatlan irányzat, csekély forgalom mellett. Eladásra került 39 vagon áru, amiből 36 vagon tengeri. Prompt tengeri 220—225, csöves tengeri 170—175, szerémségi szárított 295.—, árpa 64—66 kg-os 320 dinár. Hizott sertés 22.50 dinár.

Beograd, február 9. Zárlat: Páris 6.60, London 500, Milánó 4.11—5.14, Gené 20.15—20.10, Newyork 106.25—106.50, Berlin 0.33, Prága 3.16, Bécs 0.15.10, Bukarest 50—50.50, Budapest 4.

Zürich, február 9. Zárlat: Berlin 0.0162.50 (0.0140), Newyork 533.25 (523.75), Holland 210.50 (211), London 24.92 (24.95), Páris 33.20 (33.85), Milánó 25.70 (25.70), Prága 0.20.25 (0.20.25), Beograd 4.91 (4.90), Bukarest 2.50 (2.50), Varsó 0.0150 (0.0150), Bécs 000.75 (000.75), Osztrák bélyegzett 000.75 (000.75).

Budapest, február 9. A devizaközpont jegyzései: Amsterdam 1940, Berlin 9, London 120.35, Prága 78.50, Dinár 26—28.

A budapesti értéktőzsde ma némileg megszilárdult. A bankpapirok emelkedtek, a malompapirok azonban tovább estek. Ganz-Danubius 475.000 koronával emelkedtek. A Ganz Villamosági elővételi jog nélkül 45.000 koronával estek, elővételi jogért 120—130.000 koronát fizettek. Egy órakor ezek az árfolyamok voltak: Karton 35.000, Ófa 33.000, Ganz-Danubius 1.650.000, Ganz-Danubius jog 715.000, Izzó 74.000 koronán feifüggesztve, Cukor 800.000, Készén 173.000 (néz), 165.000 (áru), Magyar Hitel 18.025, Salgó 62.250. Gabonátőzsdén alig volt forgalom. A buza névleges ára 12.600 ab feladással, zab 8150—8200, tengeri 7900.

Bécsi tőzsde irányzat gyenge.

Építésszek és építők figyelmébe!

Villanyerőre berendezett asztalos telep.

Az egész ország területére legjutányosabb árban készítünk megrendelések útján, rajzok szerint, épület, portál, üzletberendezéseket, parkettázást és butorokat legmodernebb kivitelben. — Árjajlatokat leggyorsabban eszközölünk.

SZENTI ÉS VIRÁGH CÉG, SUBOTICA

BENE SUDAREVIČ ULICA

680. kg: tiszta buzaszem volt az eredmény, midőn egy 550 KERESZTBŐL álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. belétsínes néppel szakított bizottság előtt utáncépelltetők FÉNYT, IDŐT és MUNKÁT takarítanak meg.

64 a STERN-féle szabadalmazott DOBKOSÁR-BETÉTLÉCCSEL. Kérdezőkódésekre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást Generalno Zastupstvo Čardos I. Brachfeld D. D. Novi Sad, LIMAN, Ujvodjanska 17/b.

D. M. C.

cikkek, valamint Aida, Mária, Lucia műselymek és különféle egyéb pamutok kaphatók a pamutkülönlegességi nagykereskedésben:

FERDO SCHWARZ i DRUG ZAGREB

ilica 45.

Telefon 2-55.

Távirateim: ŠVADRUG.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Felejtethetlen jó férjem, fiunk és fi-
vérünk Ignác Gyulának tragikus elhunytá
alkalmából szomorú kötelességünknek
tartjuk, hogy mindazoknak, akik mérhe-
tetlen gyászunkban részvétükkel felke-
restek bennünket, ez uton mondjunk kö-
szönetet.

A gyászoló család.

Miután Wolf Laura az ellenem indított
válópert visszavonta, kijelentem, hogy sem-
minemü esetleges tartozásáért felelősséget
nem vállalok.

981

Bruder Jakob.

Pályázat.

A subotikai izr. Szentegyletnél a szolgál-
állás üresedésben van. Negyven évnél nem
idősebb pályázók, kérvényüket f. hó 25-ig
Reiter Gyula egyleti elnökhöz — igényeik
megjelölésével — nyujtsák be.

930

Árverési hirdetmény.

A Nasici Tannagyár és gőzfűrészt. t. Susine
Gjurgjenovaci cég kárára és veszélyére Hauer József
sentai fakereskedő ügyfeleink javára ez utóbbinak Sent-
tán a vasútállomás mellett lévő cementgyár telepén
2 és fél, 3 és 4 méter hosszúságú selejtes, gömbölyü
tölgyfaoszlopot mintegy 70 métermázsá súlyban 1923.
évi február hó 12. napján d. u. 3 órakor Dr. Zagorica
Iván közjegyző közbenjöttével nyilvános árverés útján
eladatunk.

Dr. Balázs Jenő és dr. Balázs Zoltán
ügyvédek irodája Sentán.

960

Stara Kaniža Város Tanácsa

424/923 sz.

Hirdetmény.

Stara Kaniža Város Tanácsa 1923. febr.
16-án d. e. 10 órakor a község háza udvarán
50-60 q fehér rózsát bocsát nyilvános ár-
verésre.

Stara Kaniža 1923. január 23.

Gjura Mihé s. k.
polgármester.

983

Weitzenfeld és Társa
Subotica

Iroda: Városi bérpalota. — Telep: Sentai-put
Táviratcím: KENDERIPAR.
Telefon 190. Alapítva 1902.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.

AJÁNL:

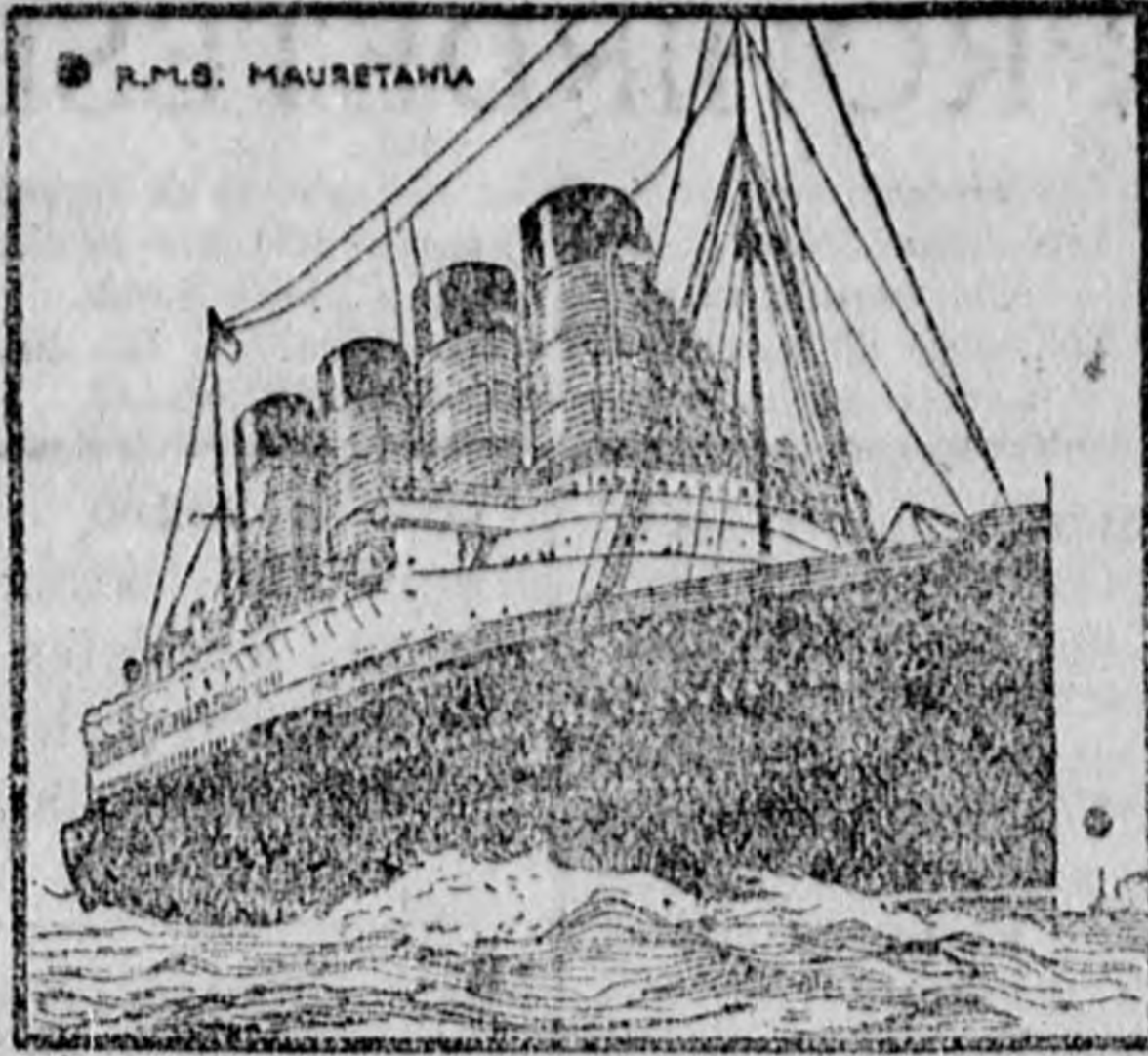
Lópokrókat, tűzoltó és kerti tömlő-
ket, uj lisztes, gabonás, gyapju, toll,
komló és szalmazsákokat, madrac és
roletta szöveteket jutából és lenből,
mindennemű házi vásznot.
Zsineg, kötél és hevederek.

**SZAKKÉPZETT
SEGÉD**

a fűszerszakmából, aki utazásra is alkalmas,
azonnali belépésre kerestetik.

Özv. Guttmann Jakabné és Fiai,
Veilki-Bečkerek.

975

CUNARD LINE

A világ leggyorsabb hajói rendes személy- teher
és gyorshajóközlekedés

Hamburg- és Cherbourgól Amerikába
és Canadába

4 kémény 5 és fél nap

Harmadosztályú utasok részére külön fülkék állnak rendelke-
zésre. Utasokat tapasztalt hivatalnok kíséri a kikötőig, ki
minden tekintetben segítségükre van.

Mindennemű bővebb felvilágosítást nyujt:

Cunard Line jugoszlaviai vezérképvisellete

Jugoslavenska Banka d. d. Zagreb B Cesta 33.

Telefon 24-63. — Sürgőnycim: „CUNARD“ Zagreb

CEMENT

mész, teiőcserép, traverzák, samotta-téglák
és vakolat, valamint az összes építőanyagot
szállítja:

„GRADIVO“

Ker. Társ. ZAGREB, Bogovičeva ulica 3.
Telefon 5-55. — Sürgőnycim: „GRADIVO“

VENDÉGLŐ,

VEGYESKERESKEDÉS

fateleppel, táncteremmel, nagy lakással,
bánáti nagyközség legforgalmasabb helyén
családi okok miatt eladó.

Ugyanott egy jó forgalmu vegyeskereskedés házzal
és 450 □-öl telekkel jutányos áron szabao kézből
eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos

FOCHT KONRÁD, ČESTEREK

Bánát.

982

Városi és községi

tűzoltóságok figyelmébe!

Modern, tökéletes, legújabb típusu német
gyarmányu

koszfeszkendők és tűzoltófelszerelések

Jugoszlaviában egyetlen nagy raktára

GERŐ IMRE NOVISAD

Zeljeznick.-u. 66. — Telefon interurban 311.

KÖZSÉGEK villanyvilágítását,
teljes hálózatok

kiépítését szakszerűen és legelőnyösebb fel-
tétel mellett vállalja, terveket és költségve-
téseket kívánatra legelőnyösebben készít

FARAGÓ ISTVÁN SENTA

DEPERIA UL. 47. PÓSTAFIÓK 28.

ELADÓ

nagyobbítás miatt egy jókarban lévő

60 HP szivógázmotor

KOHÁN VINCE és FIAI, HENGERMALOM
SUBOTICA TELEFON 31.

989

PALMA

kautsuk-talp
és sarok

Előnyök!

Olcább
és
sokkal
tartósabb
mint bőr!
Védelem
nedvesség
és hideg
ellen!

LEVELEZŐ (NŐ)

ki a gépirásban szerb-horvát, német és magyar
levelezésben jártas, s a könyvelést némileg bírja,
állandó alkalmazást nyerhet a „Bácskai Műmalom-
ban Pátia“ Topolán. A folyamodványokat kérjük
a fentebbi címre minél előbb benyujtani.

Igazgatóság.

958

ESTÉLYI és TÁNCRUHÁK
tavaszi divatujdonságok érkeztek

HEGYI női divatáruházába

SUBOTICA

918

Aleksandrova ulica 7. szám.

Pénzt, időt, fáradságot

takarít meg, ha budapesti ügyeinek elintézésével

KULHANEK FERENC

TUDÓSÍTÓIRODÁJÁT

(Budapest, IX. Bakács-tér 4. II. em. 18. Telefon:
József 23-79.) bizza meg. Levélben adott meg-
bizásra minden ügyét gyorsan, pontosan
olcsón elintézi, eredményről leveiben referál.

986

Keresünk intelligens, nőtlen

gabona-raktárnokot

ki egyszerűbb irodai munkákhoz is ért, ily minő-
ségben lehetőleg malomvállalatnál hosszabb ideig
már működött is, mielőbbi belépésre. Szerb és
német nyelv ismerete feltétlenül megkívánatik. —
Ajánlatok Domovinska Industrija Mlina D. D.
Indjija címre küldendők.

878

Reiner Lajos

fakereskedő

NOVISAD

Laze Kostića (Széchenyi) ul. 3.

9228

Telefon: IRODA 108.

Sürgőnycim: „FORESTA“

Nagy raktár minden-
féle épületfa- és
deszkákban.

Nagy készletek pri-
ma fichta

asztalosáruból
minden méretben.

Fatelepek a Strand
mellett.

Telefon: Telep 291.

KERESEK

kaszirnök, gazdasszonyt, szállodai
szobaasszonyt, pincérleányt és szobalányt

EBERHARDT IRODA

szállodai, éttermi és kávéházi személyzetet
elhelyező intézet

Subotica, I. Agina ulica 2. (Tejpiac mögött)

Lifka

febr. 8-tól
febr. 11-ig
csütörtöktől
vasárnapig

A fáraó hitvесе

két rész egyszerre. Főszereplők: Harry Liedtke, Emil Sanningo, Daguy Servais, Paul Wegener, Lidia Salmarova, Albert Bessermann.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címző kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Alláskeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Magánjáró alkatrészek, acél öntésű fogaskerekek, víztartály, légtartály, légkompresszor, szivó-nyomó vízszivattyúk, kazánhoz való járkerekek, fogszorok, sörjejtő készülék, légindító kompresszorral, Molarup gőzhengerrel, tábori kórház, csavaranyák minden méretben gyári árban, autó hat személynél, jéggyári hűtő-csővek, golyós-csapágyak dohoz házzal együtt, ekszender és orsóprés, Bővebbet Hamburgi gépműhely Subotica, villanytelep mellett. Telefon: 566. 678

Félstabil gőgép kerestetik 44-60 HP. kitünő állapotban. Részletes ajánlatok Boschán J. Kraljevic, Djordja ulica címzendők. 991

Kézi revolverprést horonyolt cserép előállításához, használt, de jó állapotban, keresek megvételre, ugyszintén egy téglautószállító gépet. Ajánlatokat »963« alatt a kiadóhivatal továbbítja. 963

Magánjáró lokomobil 8 HP, 12 légkörös, fogaskerek rendszerű, hozzá 55 colos cséplő, teljesen újjak, olcsón eladó. Zentai János, Subotica. 951

Eladó 15 lánc szántó, fekete homok, szállással, subotica hatáiban. Bővebbet Ladány-iroda, Kr. Aleksander ulica 5. Telefon 213. Ugyanott sima fajszőlővessző kapható.

Farkaskutyák eladók, kőlykek előjegyezhetőek dr. Vojnich, Bačka-Topolja. 675

Veszünk egy literes barna üvegeket minden mennyiségben darabonként 20 koronás árban. Mucsy és Társai, Paja Kujundžiceva 34.

Modern hálószoba-butor eladó. Cim: Pašičeva-ulica 11, vendéglő. 901

Jó karban levő hintó olajos tengellyel eladó. — Grgić Antal, barátok temploma mellett. 971

FOGLALKOZÁS

Gyógyszerész okl. és nem okl. munkatársat keres mielőbbi belépésre, fizetési igények megjelölését is kéri a Korona-gyógyszertár. Subotica, városház-épület. 858

Beamter(in) der deutsche Sprache in Wort und Schrift mächtig, sofort aufzunehmen gesucht. Stenographie und Maschinenschrift erwünscht. Medgyansky i Drug Eisenhandlung, Subotica. 894

Gazdasszony, ki jól főz és feltétlenül megbízható, kerestetik uri házhoz. Cim a kiadóban. 940

Kifutót, 15 éven felül, jó fizetés mellett keresünk azonnali belépésre. Kramer Antal és Társa. 941

Egy elsőrendű szakácsnő azonnalra kerestetik az Oficirski domban. 949

Könyvelésben jártas hivatalnok vagy hivatalnoknő, azonkívül pincemester felvétetik. Államnyelvet beszélők előnyben. Ajánlatok »Megbízható 965«

Hivatalnoknő hosszabb irodai (pénztárnoki) gyakorlatú állást keres. Beszél magyarul, németül, meglehetősen szerbül, magyar gyorsíró, könyvelést tud, igényei szerények. Szíves megkereséseket kér »Pénztárnok« jellegre.

Fodrász-segéd, jó munkás, azonnali belépésre felvétetik. Schüyo Ernő fodrász-nál Sentán, plébánia-épületben. 988

Bármely nyelvű gyorsírót vagy hivatalnoknőt keresünk, továbbá perlekt irodaerőt; ajánlatokat a fizetési igény közlésével postán kérünk. Banatska Trgovačka Agencija, Vel. Beckerek. 992

Suche zu meiner 12 jährigen Tochter ein besseres deutsches Fräulein die handarbeiten und nähen kann. Vorteil französische Sprache und Musik. Dr. Brichtm. Senta. 973

Fogtechnikus társat keres teljes felszereléssel, 6-7 ezer lakosu községben. Cim a kiadóban. 961

Gyors- és gépirónő szerb, német, magyar nyelvű tudással azonnali belépésre kerestetik. Cim a kiadóban. 182

Főmőlnárt, erélyes szakembert, vám- és kereskedelmi örlésben tapasztalt, ki a malom önálló vezetését elvállalja, állandó állást nyerhet. Ajánlatok bizonyítványmásokkal, eddigi működés megjelölésével küldendők; szerelésben jártasak előnyben. Kelemen-malom, Ada. 962

VÉTEL-ELADÁS

ARANYAT, BRILLIANST, drágaköveket legmagasabb árban veszek. Órákat és ékszereket legszakszerűbben javítok és legolcsóbban árusítok. Friedmann Dezső órás és ékszerész Subotica, Alexandrova ul. Állami tisztviselőknök javításoknál 20 százalék engedmény. 6086

Eladó tiszamenti városban egy hatjártu malom kétötöd részben esetleg haszonbérbe kiadó. Cim a kiadóban. 994

AKSENTIJEVIĆ és FIXMANN

hirlapterjesztő és hirdetővállalat

BEOGRAD, SKOPLJANSKA 18.

TELEFON 22-22

POSTAFIÓK 176.

Folyószámla a Prágai Hitelbank beogradi fiókjánál.

Közölnek:

hirdetéseket az S. H. S. állam minden lapjában eredeti kiadóhivatali áron.

Vállalnak:

sajtótermékek terjesztését.

Fordítása

minden okmányok bármely európai nyelvre.

Hitelesítenek:

az illetékes miniszteriumokban okmányokat különösen argentiai utlevélügyekben.

Láttamoznak:

utleveleket valamennyi követségnél.

Levelezés:

szerb, horvát, magyar, német, angol, olasz és francia nyelven.

Információ

minden beogradi kereskedelmi, hatósági, miniszteriumbeli ügyekről.

Adás-vétel

közvetítése (ingó- és ingatlan).

Állásszerzés,

hivatalnok és hivatalnoknők elhelyezése.

Tőke elhelyezés:

magas százalék, bankgarantia és bekebelezés ellenében haszonrészesezési alapon.

Tőke kiadása:

előnyös feltételek mellett.

febr. 8-tól
febr. -11ig
csütörtöktől
vasárnapig

KÖRZŐ

Rablók és bestiák között

nagy átlat dráma 5 főlvonásban.

Főszereplők: DÓRA BERGNER KARL de VOGT

Egy ház eladó és azonnal átvehető. Cim: Karadžičeva ulica 19. 917

Elköltözés miatt belvárosi fodrászüzlet sürgősen eladó. Cim a kiadóban.

Nagy tejszernak teljes berendezéssel eladó, üzemben megtekinthető és azonnal átvehető. Cim: Mlekar, Srpski Krstur, Bánát. 993

6 HP magánjáró garautura 6 HP magányos magánjáró kazán és 20-24 HP benzimotor, 25-30 HP benzín traktor és 52 colos magányos cséplő-szekrény, komplett mozi-berendezés és madonkő. vas alkatrészek eladók. Rózsa Ferenc, St.-Kanižsan. 888

Beköltözhető háromszobás ház eladó 150,000 koronáért. Azonnal átvehető. Frank Miksánál Vukovits- ul. 10. 923

KÜLÖNFÉLE

LAKÁST egy vagy kétszobást, butorral vagy anélkül keres a Főter közelében gyermektelen házaspár. — Cim a kiadóban.

Orosz zongoratanárnő és orosz nyelvmesternő keresnek tanítványokat zongora- illetve francia-órákra. Cimeket a kiadóba kérnek. 886

Pécsett, Indóház-uccában, két házamat (egy emeletes és egy földszintes) elcserelelném bácskai vagy baranyai birtokért, esetleg jömenetelű üzletházért. Bővebbet Steiner és Würzberger cégnél Bjelovar.

Alkalmi ajándéknak ajánlom ujonnan érkezett csipkés porcellánokat, eredeti olajfestményeket és műtárgyakat. Ne mulassza el megtekinteni. Friss mimosza, ibolya, szegfü és rézsa érkezett. Balog Lina virágüzlet, Bárány-szálloda mellett. 953

Lilium - crème egyedüli biztos szer szeplo, májfoltok, mitteserrek ellen. Kapható Illés gyógytárban, főpostával szemben. 59

Deno Sokšić fegyvertartási engedélye elveszett. A megtaláló adja le a kiadóhivatalban.

Elveszett egy fekete bőrtárca Moskovics Jenő névre szóló iratokkal. A megtaláló jutalom ellenében adja le Timár fényképésznél. 994

Stara-Kanjižai gőztéglagyárnak szüksége van 1½-2-2½ colos használt víz- vagy gőzvezető-csővekre. Ajánlatokat kér a mennyiség és ár megjelölésével. 997

Négy éves, szép egészséges kisfiamat örökre adnám. Kérem az érdeklődőket címüket a kiadóban leadni.

Kerek vagy négyszegletes VASBÁDOG-TARTÁNYT

2500-10.000 liter irtartalommal keresek megvételre. — Ajánlatok: „MOSTER“ Tvornica laka d. d. Zagreb, Mesnička ul. 13. címre küldendők. 985

Rubikos talicskákát

vasalva és vasalás nélkül készit

Első Sombori Kocsigyár

Napi teljesítmény 200 drb.

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

GÉPEK

FA-, BÁDOG-, FÉM

megmunkálására, valamint

SZERSZÁMOK

továbbá transmissiók, motorok, cséplő-

gépek és ekék — állandóan raktáron:

KARLO JETZBACHER D. D. ZAGREB,

Vlaška ul. 25. — Telefon 4-98.

Vezérképviselőte következő cégeknek: Zimmermann-Werke Chemnitz, A. B. C.-Motorren-Ges. Wien-Gnutransdorr, Arthur Hauser & Co. Schweissenlagen.

LEIPZIGI MINTAVÁSÁR 1923.

Vásároljon árut Németországban és küldesse az eladó által közvetlen

BRÖDER és FENYŐ PASSAU

szállító címére. Rendszeres gyűjtőforgalom Passauból Zagreb, Novisad és Subotícára. Szállítási idő 18-20 nap. Olcsó fuvardíjtelek. Vasuti és dunaiszállítás. Érdeklődésrefelvilágításasszolgál

Bröder & Fenyő szállítóirodája

Novisad, Že jeznička ul. 20. Bécs 1. Sonnenfelsgasse 8. Passau, Bratfischwinkel 3. 925